

Van toezichthouder tot projectleider buitenruimte

Praktijkgerichte trainingen ondersteunen op alle fronten

Je doet je werk beter als je de context ervan begrijpt en weet waarom bepaalde keuzes gemaakt zijn. Dat is de overtuiging van Bas Doms en Maurice Wielink. Voor AAB Training en Opleiding en Praktijk Centrum Bomen te Apeldoorn geven zij verschillende cursussen en trainingen aan verschillende functiegroepen in het groen en grijs. 'We kijken bij elke deelnemer naar de functie en plaats van de cursist in zijn of haar organisatie en wat er nodig is om hun werk leuker en beter te maken.'

Auteur: Heidi Peters

AAB Training en Opleiding heeft talloze opleidingen en cursussen: in het groenvak, maar ook daarbuiten. Een van de series opleidingen is een reeks die een deelnemer achtereenvolgens zou kunnen volgen, groeiend in kennis, niveau en functie. Dat begint met een vierdaagse cursus 'toezichthouder'. Een tree verder is de cursus tot opzichter/uitvoerder die in totaal zeven dagen in beslag neemt. Een fikse sprong verder in de reeks is de cursus 'projectleider buitenruimte', eveneens vier dagen. Wielink: 'Bij deze laatste kijken we veel meer naar de processen in het werk, hoe die verlopen en zich tot elkaar verhouden en op welk moment je als projectleider invloed hebt of kunt hebben.'

Functie is belangrijk

De mens, de functie en de organisatie, deze zijn allemaal belangrijk in de aanpak van Wielink en Doms. Bas Doms: 'De functie van de deelnemer staat centraal in de cursus. Elke organisatie is natuurlijk wel afwijkend van de ander, maar er zijn ook veel overeenkomsten, zowel bij gemeenten als bij aannemers. Daarbij komt dat wij zelf de praktijk kennen en veel ervaring hebben in zowel het werk als het opleiden en dat nemen we allemaal mee.' Wielink vult aan: 'Hoe goed jij je werk kunt uitvoeren, wordt mede beïnvloed door omgevingsfactoren. Hoe is het

werk georganiseerd, waarbij ben je betrokken geweest, weet je de achtergrond van keuzes die zijn gemaakt? In de cursussen gaan we veelvuldig in op deze elementen van je werk en is er ruimte voor ieders persoonlijke situatie. En daar leren alle deelnemers weer van.'

Groeien in kennis

De eerste twee trainingen zijn heel praktijkgericht en kunnen eventueel ook in één keer gevolgd worden. De eerste vier dagen van de cursus 'opzichter/uitvoerder' worden namelijk gezamenlijk door toezichthouders en opzichters/uitvoerders gevolgd. De cursus 'projectleider buitenruimte' is veel meer procesgericht. Doms: 'Stel, je bent vooral werkzaam in de uitvoering en je krijgt de mogelijkheid om toezichthouder te worden. Dan kom je qua werk in een compleet andere wereld terecht. Je doet een stap terug als het gaat om uitvoering en een stap naar voren richting bureauwerk en organisatie. Wij geven daar veel aandacht aan in de cursus. Wat komt er uit de organisatie allemaal op je af? Welke factoren in de organisatie kunnen jouw functioneren beïnvloeden? Krijg je bijvoorbeeld te maken met andere belanghebbenden en andere belangen, hoe zie je wat de technische risico's zijn en hoe kun je daarmee omgaan? Als je toezicht houdt, is de

context belangrijk. Wij proberen mensen die zich ontwikkelen naar een dergelijke job, aan te moedigen om voor elkaar te krijgen dat ze zo vroeg mogelijk betrokken worden bij bijvoorbeeld een contract dat met de aannemer afgesloten wordt. In de cursus leer je dus ook hoe een contract tot stand komt en hoe een aanbestedingsprocedure werkt.' Bij de cursus tot projectleider buitenruimte, vult Wielink aan, 'leer je vooral meer over het procesmatige niveau waarmee je aan de slag gaat en over bijvoorbeeld beslissingsbevoegdheid in de project- en lijnorganisatie.'

Kennisdeling en brainstorm

Meestal komen de cursisten wekelijks een dag voor scholing samen. Bij een incompany-training kan het ook voorkomen dat alle lesdagen achter elkaar worden gegeven. AAB gelooft in kennis delen en ervaringen uitwisselen. Daarom is er tijdens de cursusedagen ruim aandacht en tijd voor brainstormen en het uitwisselen van ervaringen. 'Veel organisaties die trainingen geven, zijn gericht op het meer abstracte niveau. AAB richt zich veel meer op de dagelijkse uitvoering en de dagelijkse zaken in de organisatie. Dat komt ook terug in de cursusedagen. Sheets kun je thuis ook lezen. Op de cursusedagen moet je vooral samenwerken en leren van elkaar,' vindt Wielink. 'Het gaat inhoudelijk vaak ook niet zozeer om de eigen functie of jouw kennis van het inhoudelijke vak, maar over de omgevingsfactoren en hoe je daartoe te verhouden. Want die bepalen hoe goed jij je werk kunt uitvoeren en hoeveel plezier je daar aan beleeft.'

Verzoek om verdieping

De cursussen 'toezichthouder' en 'opzichter/uitvoerder' worden al een paar jaar gegeven. De cursus tot projectleider buitenruimte is nieuw en ontstaan uit de behoefte van de markt. Of meer specifiek: op verzoek van eerdere cursisten die om verdieping vroegen. Doms: 'Het leren van elkaar en de vele praktijkvoorbeelden die we gebruiken, dat werkt. Voor ons als trainers is het dus belangrijk dat we herkennen en erkennen in welke fase de cursisten verkeren. Doordat we zelf ook uit het vak komen, weten we heel goed waarmee je in het dagelijks werk te maken krijgt, en maken we gemakkelijk de aansluiting.' De eerste lichting van zes personen heeft de cursus 'projectleider buitenruimte' nu afgesloten. Het examen hiervan bestaat uit open vragen. Een verschil met de cursussen 'toezichthouder' en 'uitvoerder', waarbij

de cursus wordt afgesloten met een multiple-choice toets. Bij het examen voor projectleider buitenruimte is het toegestaan om hulpmiddelen te gebruiken, zoals overleg, boeken of internet. Wielink: 'Mensen maakten daar geen gebruik van, maar dat kun je beter wel doen. In de uitvoering van je werk is het juist ook zo belangrijk om te overleggen met andere partijen in het project; het is gewoon onderdeel van je werk en samen heb je de kennis.'

Teamsamenstelling

Van een projectleider worden duidelijk andere competenties gevraagd. Dat wil niet zeggen dat een zekere scholing noodzakelijk is. De basiskennis en -vaardigheden kunnen ook door ervaring zijn opgedaan. 'Het niveau van de opleiding kan niet verloochend worden. Ook daarom bestaat het examen uit open vragen die gaan over inzicht, afwegingen en keuzes maken en feeling hebben met je team, je organisatie, het proces en je vak. Dat is ook iets wat je als projectleider moet weten: hoe stel je je projectteam samen? Welke expertises en competenties heb je in je team nodig, dus welke mensen verzamel ik om mij heen? Dat is elke cursusedag weer ons uitgangspunt: het gereedschap dat je als projectleider nodig hebt om je werk te kunnen doen.'

Bestek over de schutting

Het is een mooi vak, trainen, vinden beide mannen. Wielink: 'Dat je mensen verder kunt helpen in hun functie, hun dagelijks werk en dat we dus meer doen dan alleen kennisoverdracht, dat is mooi om te doen. Elke groep is ook anders. Veel mensen komen uit de praktijk en dat betekent dat je soms wat meer moet herhalen of een stapje terug moet doen. En dat is geen enkel punt. We passen ons altijd aan aan de groep. Kennisoverdracht op hbo-niveau is, net wat het woord zegt, meestal puur kennisoverdracht, maar op een ander abstractieniveau. In deze trainingen niet. Zowel werkgever als werknemer mag zich realiseren dat de overgang van een functie buiten naar een functie binnen een hele stap is. Wij helpen daarbij.' Doms vult aan: 'Zonder dat we de cursisten erg goed kennen, kunnen we hen toch verder helpen in hun functie. Bijvoorbeeld iemand die ervaart dat hij nooit ergens bij betrokken wordt, het bestek als het ware over de schutting geworpen krijgt en daarmee aan de slag moet. Veel mensen zullen dat herkennen. De omgeving verander je niet, dus wat kun je zelf doen om te zorgen dat je wel eerder informatie

ACHTERGROND

krijgt of betrokken wordt in het proces? Om mensen op deze manier te helpen is ontzettend leuk om te doen. Bovendien kun je je werk veel beter uitvoeren als je de oorsprong weet: hoe is het tot dit bestek gekomen? Waarom zijn bepaalde keuzes gemaakt? Daarom is het heel goed dat ook leidinggevendende cursussen volgen.'

Comfortabel

Doms en Wieland vatten het nog even samen: 'De cursussen 'toezichthouder' en 'opzichter/uitvoerder' zijn laagdrempelig en toegankelijk. Wij zorgen voor een ontspannen omgeving waar je je comfortabel voelt om vragen te stellen of verhalen te delen. Doms vragen bestaan niet. Wij als trainers stellen ons ook kwetsbaar op. Het gaat ook over samen werken en samenwerken. Wij doen deze dagen alles voor de cursisten, zorgen ervoor dat je echt verder kunt na de cursus. En ons uitgangspunt is gelijkwaardigheid. We denken dat mede hierdoor veel mensen bij ons terugkomen.'

De cursus tot projectleider buitenruimte moet je zeker doen als je de kans krijgt om door te groeien naar projectleider of als je een carrièreswitch maakt naar projectleider. Ook als je al projectleider bent, maar het gevoel hebt dat je niet genoeg voet aan de grond krijgt of aan het worstelen bent met bepaalde aspecten van je werk, zeker doen. Overigens zijn er ook regelmatig leidinggevendende die feeling willen krijgen met het dagelijkse werk van de medewerkers, om het werk op waarde te kunnen schatten en het werk beter te kunnen beoordelen. Ook zij besluiten de cursus te volgen, ook al zijn ze geen projectleider en zullen ze het werk ook niet gaan doen. Dat maakt het een gemeenschappelijk gezelschap en daardoor is er veel kennis, komen er veel verhalen en gaat iedereen goed gevuld weer terug naar z'n werk!'

